Judecătoria Chișinău
sediul Centru

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată depusă de

Serghei MOCANU
vs

Ministerul Justiției

(*constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil, repararea prejudiciului material și moral*)

Mențiuni procedurale:
Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat în ședința publică din 8 mai 2026
Cererile de apel au fost depuse la 27 mai 2026 și la 5 iunie 2026
Hotărârea motivată a fost întocmită la 29 iulie 2026

Dosarul nr. 2-5238/2026
(Număr PIGD: 2-26039449-12-2-30032026)

Dreptul la executarea în termen rezonabil a unui act judecătoresc definitiv nu este

condiționat de existența unei proceduri de executare silită pendinte la un executor judecătoresc. Atunci când obligația de executare revine unei autorități publice, statul trebuie să asigure executarea efectivă a actului judecătoresc prin mecanismele administrative și bugetare disponibile, iar lipsa unei reacții clare și diligente din partea autorității poate atrage răspunderea statului în temeiul Legii nr. 87/2011..

municipiul Chișinău
26 mai 2026

Judecătoria Chișinău, sediul Centru,
în componență:
președintele ședinței, judecătorul Ion BOCAN,
grefieri Valeria CĂINĂREANU,
Iulia PADURARI,

cu participarea:
reclamantului Serghei MOCANU,
reprezentantului pârâtului Teodor STELEA,

în sediul instanței, în ședință de judecată publică și în procedură contencioasă generală, a examinat cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Serghei MOCANU împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a actului judecătoresc, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,-

constată următoarele:

ÎN FAPT.

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată în procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Centru la 26 martie 2026, Serghei MOCANU în contradictoriu cu Ministerului Justiției, solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a actului judecătoresc, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele expuse de reclamant în susținerea acțiunii formulate.

Potrivit circumstanțelor de fapt expuse de reclamant, în fapt, prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central nr.2-665/2015 din 26 octombrie 2018, s-a dispus încetarea procesului civil intentat la cererea de chemare în judecată a lui Serghei MOCANU împotriva ÎIS ACVA NORD, privind încasarea datoriei și dobânzii de întârziere. S-a dispus restituirea taxei de stat achitată de către reclamant în cuantum de 25.000 MDL și s-a obligat Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat, să-i restituie în termen de cel mult un an de la data emiterii prezentei încheieri, taxa de stat depusă de mine conform ordinelor de plată în mărime de 25.000 MDL.

Reclamantul invocă că până la moment, încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central nr.2-665/2015 din 26 octombrie 2018, în partea în care s-a dispus a restitui integral taxa de stat achitată de către reclamant în cuantum de 25.000 MDL și obligarea Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat, să-i restituie în termen de cel mult un an de la data emiterii prezentei încheieri, taxa de stat depusă de mine conform ordinelor de plată în mărime de 25.000 MDL nu a fost executată.

Reclamantul susține că neexecutarea a documentului executoriu, se datorează exclusiv acțiunilor al organelor ale statului, care intenționat nu contribuie la executarea hotărârii judecătorești irevocabile.

Reclamantul Serghei MOCANU solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești cu privire la constatarea încălcarea dreptului meu subiectiv la executarea în termen rezonabil al încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central nr.2-665/2015 din 26 octombrie 2018, încasarea sumei de 45.471 MDL, cu titlu de prejudiciu material, încasarea sumei de 50.000 MDL, cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În drept, reclamantul și-a fundamentat pretențiile pe prevederile art.6 din CtEDO; art.5 - 7; 83; 85; 90; 94; 123; 166; 167 din Codul de procedură civilă al RM; art.9; 15; 16; 1998; 2036; 2037 din Codul Civil al RM și Legii RM nr.87 din 21 aprilie 2011..

Apărările formulate de pârâtul Ministerul Justiției.

Instanța a comunicat pârâtului copia cererii de chemare în judecată și înscrisurile anexă, astfel că la 12 martie 2026, Ministerul Justiției a depus referință prin care solicită respingerea acțiunii.

În apărarea poziției sale, Ministerul Justiției indică că complexitatea cauzei se manifestă în jurul problematicii executării încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-665/2015 din 26 octombrie 2018, în partea taxei de stat.

Astfel, pârâtul menționează că nu poate fi învinovățit Statul în neexecutarea actului judecătoresc, or, în speță, nu există nici un refuz din partea Serviciului Fiscal de Stat, ci din contra, în urma verificărilor datelor din sistemul informațional deținut, Serviciul Fiscal de Stat comunică că, Serghei MOCANU nu a depus cererea de restituire a taxei de stat în temeiul încheierii sus-numite, potrivit pct. 11,19,37 din Regulamentul privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor bănești, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2017.

Invocă că reclamantul nu a demonstrat prin probe doveditoare dovada adresării sale cu cerere, cu anexarea la cerere a documentului executoriu, în original, în care se dispune restituirea mijloacelor bănești din buget sau, după caz, a actului care condiționează apariția dreptului de restituire a taxei de stat ori a actului judecătoresc irevocabil în original prin care s-a dispus încetarea procesului contravențional, anularea sau declararea nulității procesului- verbal cu privire la contravenție/deciziei asupra cauzei contravenționale.

Consideră că, în speță, nu a fost demonstrat prin suport probant, ci din contra utilizarea tacticilor din partea reclamantului și exploatarea oportunităților oferite de drepturile procedurale civile prin metodele descrise mai sus, nu au fost efectuate cu diligența care o are un reclamant a căror drepturi ar fi fost încălcate. Respectiv, nu este vinovat Statul pentru astfel de circumstanțe.

În acest context, a stabilit că conduita autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești pe fonul circumstanțelor obiectiv motivate este una conformă cu legislația în vigoare, de *bona fides* (bună credință) și nu relevă indicii privind lipsa de diligență sau ne-dorința de executare.

În consecință, susține că reclamantul nu poate demonstra formalitatea și ilegalitatea acțiunilor Serviciului Fiscal de Stat în fond. Mai mult, nu sunt întâlnite careva încălcări intenționate a normelor procedurale și materiale de către persoana investită cu finalizarea actului de justiție (SFS). Iar, mersul tuturor acțiunilor Serviciului Fiscal de Stat este clar pentru motivele arătate în nota informativă, care sunt obiective și justificate.

Arată că în prezenta speță, nu există încălcări de durată intenționată, nu există vinovăția exclusivă a Serviciului Fiscal de Stat și nici a Ministerului Justiției, prin intermediul bugetului de stat, solicitările fiind abuzive și nefondate. Iar cererea reclamantului nu întrunește, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului și nici de cum nu se poate invoca încălcarea termenului rezonabil de executare atâta timp cât această executare nu a fost declanșată de creditor, prin documente necesare.

Respectiv, în lipsa dovezilor că persoana fizică, ca creditor, a suferit un prejudiciu moral și fizic, sunt abuzive. Considerentul multor justițiabili despre încălcarea dreptului garantat de lege, nu acordă în mod automat dreptul la prejudiciu moral, el trebuie, obligatoriu, demonstrat argumentat și probant. Fiind important să existe motive destul de serioase reieșind din circumstanțe și probe care justifică acordarea unei reparații, aceasta să nu fie teoretică și iluzorie.

Prin urmare, încasarea prejudiciului moral de 50 000 MDL, pe fonul speței, va dezvolta o îmbogățire fără just temei, obținerea de foloase bănești necuvenite, fapt inadmisibil.

Solicită Ministerul Justiției respingerea acțiunii depusă de Serghei MOCANU, ca fiind neîntemeiată.

Poziția participanților la proces expuse în ședința de judecată.

Reclamantul Serghei MOCANU în ședința de judecată a susținut acțiunea depusă și a solicitat admiterea acesteia.

În ședința de judecată, reprezentanta pârâtului Ministerul Justiției, Teodor STELEA a pledat pentru respingerea acțiunii depuse de Serghei MOCANU, reiterând argumentele de fapt și de drept expuse în referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ.

Articolul 2 alin.(1)-(4) și (6), (7) din Legea nr.87/2011:

„(1) Orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege şi de legislația procesuală civilă.

(2) Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant).

(3) Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția

instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

(4) Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuții de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat.

(6) Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată şi a autorităților relevante, de durata încălcării şi de importanța procesului pentru reclamant.

(7) Organul care reprezintă statul în instanță de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.”

Articolul 3 alin.(2) din Legea nr.87/2011:

„(2) În cauzele în care se pretinde încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, cererea de chemare în judecată poate fi depusă în cadrul examinării cauzei în fond sau în decursul a 6 luni de la intrarea în vigoare a ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale sau de scoatere de sub urmărire penală ori a actului judecătoresc de dispoziție.”

Articolul 5 alin.(1)-(2) din Legea nr.87/2011:

„(1) În urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

(2) La constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanţa de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.”

Articolul 19 alin.(1), (2), (3), (5) din Codul Civil:

„(1) În condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel.

(2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

(3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

(5) Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.”

Articolul 2036 alin.(1)-(3) din Codul civil:

„(1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

(2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial.

(3) Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului , muncii neremunerate în folosul comunității şi în alte cazuri prevăzute de lege.”

Articolul 2037 alin.(1) și (3) din Codul Civil:

„(1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

(3) La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI:

Analizând materialele dosarului, argumentele părților și înscrisurile administrate, instanța de judecată constată că acțiunea este întemeiată și urmează a fi admisă în parte, pentru următoarele considerente.

Probatoriul administrat la dosarul cauzei confirmă că prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 26 octombrie 2018, s-a dispus încetarea procesului civil intentat la cererea de chemare în judecată a lui Serghei MOCANU împotriva ÎIS ACVA NORD, privind încasarea datoriei și dobânzii de întârziere. S-a dispus restituirea taxei de stat achitată de către reclamant în cuantum de 25.000 MDL și s-a obligat Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat, să-i restituie în termen de cel mult un an de la data emiterii prezentei încheieri, taxa de stat depusă de mine conform ordinelor de plată în mărime de 25.000 MDL (filele dosarului 7-9).

Având în vedere faptul că încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 26 octombrie 2018, instanța de judecată a eliberat creditorului Serghei MOCANU titlu executoriu nr. 2-665/15 (fila dosarului 36).

Prin cererea din 15 iulie 2021, Serghei MOCANU a solicitat Serviciului Fiscal de Stat executarea titlului executoriu emis în temeiul încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 26 octombrie 2018.

Prin răspunsul Serviciului Fiscal de Stat nr. 26-15/1-13/90030 din 3 august 2021, Serghei MOCANU a fost informat că Serviciul Fiscal de Stat nu a dispus de informații aferent subiectului și sumei taxei de stat necesare a fi restituite, conform încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 26 octombrie 2018. La fel, s-a indicat că dat fiind că termenul de restituire a taxei de stat conform încheierii menționate a fost emis, Serviciul Fiscal de Stat urmează să se adreseze Comisiei juridice, numiri și imunități din cadrul Parlamentului Republicii Moldova pentru solicitarea opiniei privind interpretarea prevederilor Codului de procedură civilă. S-a indicat că după obținerea răspunsului aferent problemei în cauză, Serghei MOCANU va fi informat suplimentar (fila dosarului 37).

Instanța reține, cu titlu preliminar, că prezenta cauză are ca obiect constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a unui act judecătoresc definitiv, prin care în sarcina unei autorități publice a fost stabilită obligația de restituire a taxei de stat, precum și repararea prejudiciului pretins cauzat prin această încălcare.

Potrivit materialelor cauzei, prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-665/2015 din 26 octombrie 2018, emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei MOCANU împotriva Întreprinderii de Stat „Acva Nord" privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere, s-a dispus încetarea procesului și restituirea integrală către reclamant a taxei de stat achitate în cuantum de 25.000 MDL.

În temeiul acestei încheieri a fost emis titlul executoriu prin care Serviciul Fiscal de Stat, prin intermediul Trezoreriei de Stat, a fost obligat să restituie lui Serghei MOCANU taxa de stat în mărime de 25.000 MDL, în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii. Potrivit mențiunilor din titlul executoriu, încheierea a devenit definitivă la 12 noiembrie 2018.

Prin urmare, instanța constată că în prezenta cauză există un act judecătoresc definitiv și executoriu, care stabilește în sarcina unei autorități publice o obligație patrimonială determinată. Reclamantul nu contestă durata examinării cauzei civile în care a fost emisă încheierea Judecătoriei Soroca, dar durata neexecutării obligației stabilite prin acel act judecătoresc. În acest sens, prezenta acțiune se încadrează în cea de-a doua ipoteză reglementată de Legea nr. 87/2011, și anume pretinsa încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Instanța consideră necesar să sublinieze că aplicabilitatea Legii nr. 87/2011 nu este condiționată, în mod absolut, de existența unei proceduri de executare silită pendinte în procedura unui executor judecătoresc. Legea nr. 87/2011 protejează dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, iar nu doar dreptul la desfășurarea într-un termen rezonabil a unei proceduri de executare silită în sens formal.

Această concluzie rezultă chiar din economia Legii nr. 87/2011, care se referă atât la organul responsabil de executarea hotărârilor judecătorești, cât și la instituția de stat debitoare sau la autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești.

Prin urmare, atunci când obligația stabilită prin actul judecătoresc definitiv revine unei autorități publice sau unei instituții de stat, analiza termenului rezonabil nu poate fi limitată exclusiv la ipoteza în care creditorul ar fi sesizat un executor judecătoresc.

În opinia instanței, o interpretare contrară ar restrânge nejustificat câmpul de aplicare al Legii nr. 87/2011 și ar exclude de la protecție tocmai situațiile în care hotărârea trebuie executată de o autoritate publică prin mecanisme administrative sau bugetare speciale. Or, scopul Legii nr. 87/2011 este de a asigura un remediu intern efectiv pentru neexecutarea într-un termen rezonabil a actelor judecătorești definitive, indiferent dacă neexecutarea se produce în cadrul unei proceduri de executare silită desfășurate de un executor judecătoresc sau în cadrul unei proceduri administrative de executare a obligației stabilite în sarcina statului.

La caz, obligația de restituire a taxei de stat urma să fie realizată prin Serviciul Fiscal de Stat și Trezoreria de Stat, adică prin autorități publice desemnate de actul judecătoresc și de mecanismul legal intern de restituire, respectiv, lipsa unei proceduri

pendinte la un executor judecătoresc nu exclude aplicabilitatea Legii nr. 87/2011, atât timp cât reclamantul invocă neexecutarea într-un termen rezonabil a unui act judecătoresc definitiv, iar obligația neexecutată revine unei autorități publice.

Instanța mai reține că actul a cărui neexecutare este invocată are forma unei încheieri judecătorești. Totuși, această împrejurare nu exclude aplicarea Legii nr. 87/2011, deoarece încheierea respectivă este definitivă, a stat la baza emiterii unui titlu executoriu și stabilește în sarcina Serviciului Fiscal de Stat, prin intermediul Trezoreriei de Stat, o obligație concretă de restituire a sumei de 25.000 MDL. Din perspectiva dreptului la executarea în termen rezonabil, determinant nu este denumirea formală a actului judecătoresc, ci caracterul său definitiv, obligatoriu și executoriu.

În același timp, instanța subliniază că prezenta cauză nu are ca obiect obligarea directă a Serviciului Fiscal de Stat sau a Trezoreriei de Stat la restituirea sumei de 25.000 MDL și nici controlul legalității unui eventual act administrativ de refuz al restituirii taxei de stat.

Obiectul cauzei este limitat la verificarea, în temeiul Legii nr. 87/2011, dacă durata neexecutării actului judecătoresc a depășit termenul rezonabil și, în caz afirmativ, dacă reclamantului i se cuvine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul cauzat prin această încălcare.

Această delimitare este importantă, deoarece Legea nr. 87/2011 nu substituie procedura de executare a titlului judecătoresc și nu permite instanței, în cadrul unei asemenea acțiuni, să dispună încasarea însăși a creanței stabilite prin actul neexecutat. Remediul prevăzut de această lege are caracter compensatoriu și vizează prejudiciul cauzat prin durata nerezonabilă a executării, nu executarea propriu-zisă a creanței principale.

Prin urmare, instanța constată că acțiunea depusă de Serghei MOCANU cade sub incidența Legii nr. 87/2011, în măsura în care reclamantul pretinde încălcarea dreptului său la executarea în termen rezonabil a încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-665/2015 din 26 octombrie 2018, în partea restituirii taxei de stat în mărime de 25.000 MDL.

Instanța reține că între părți nu este contestată existența încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-665/2015 din 26 octombrie 2018 și nici faptul că, în temeiul acestei încheieri, Serviciul Fiscal de Stat, prin intermediul Trezoreriei de Stat, a fost obligat să restituie lui Serghei MOCANU taxa de stat în mărime de 25.000 MDL.

De asemenea, nu este contestat faptul că încheierea menționată a devenit definitivă, iar obligația stabilită prin aceasta nu a fost executată până la momentul adresării reclamantului în instanță cu prezenta acțiune.

Chestiunea care urmează a fi decisă de instanță este dacă durata neexecutării acestei obligații este compatibilă cu dreptul reclamantului la executarea în termen rezonabil a actului judecătoresc și, în caz contrar, dacă această încălcare justifică acordarea unei satisfacții echitabile în temeiul Legii nr. 87/2011.

În această privință, părțile au exprimat poziții divergente.

Reclamantul susține că termenul de executare a fost depășit în mod vădit, întrucât taxa de stat urma să fie restituită în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii, iar neexecutarea s-a prelungit până la 28 decembrie 2025.

În schimb, Ministerul Justiției susține că întârzierea nu poate fi imputată statului, deoarece, potrivit informației comunicate de Serviciul Fiscal de Stat, reclamantul nu ar fi depus cererea necesară pentru restituirea taxei de stat, cu anexarea documentului executoriu în original, în modul prevăzut de Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2017.

Având în vedere aceste poziții divergente, instanța consideră necesar să reamintească principiile generale dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia executării hotărârilor judecătorești definitive împotriva statului, după care va aplica aceste principii la circumstanțele concrete ale cauzei.

(a) Principiile generale

Dreptul la o instanță, protejat de art. 6 § 1 din Convenție, ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părți. Executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță judecătorească trebuie, prin urmare, privită ca parte integrantă a „procesului" în sensul art. 6 din Convenție. Acest principiu a fost consacrat în cauza *Hornsby împotriva Greciei*, 19 martie 1997, § 40.

Astfel, o întârziere nerezonabil de lungă în executarea unei hotărâri obligatorii poate încălca Convenția. Rezonabilitatea unei asemenea întârzieri trebuie determinată având în vedere, în special, complexitatea procedurilor de executare, comportamentul reclamantului, comportamentul autorităților competente, precum și suma și natura compensației acordate prin hotărârea judecătorească. Aceste criterii au fost reiterate de Curte, între altele, în cauza *Raylyan împotriva Rusiei*, nr. 22000/03, § 31, 15 februarie 2007.

Deși Curtea Europeană ia în considerare termenele prevăzute de legislația națională pentru procedurile de executare, nerespectarea acestora nu constituie, în mod automat, o încălcare a Convenției. O anumită întârziere poate fi justificată în circumstanțe particulare. Totuși, întârzierea nu poate fi, în niciun caz, de o asemenea durată sau natură încât să afecteze esența dreptului protejat de art. 6 § 1 din Convenție.

O importanță specială prezintă cauzele în care hotărârea judecătorească este pronunțată împotriva statului sau a unei autorități publice. În cauza *Metaxas împotriva Greciei*, nr. 8415/02, § 19, 27 mai 2004, Curtea a statuat că unei persoane care a obținut o hotărâre judecătorească împotriva statului nu ar trebui, în principiu, să i se ceară să inițieze proceduri separate de executare pentru a obține ceea ce i-a fost deja recunoscut printr-o hotărâre definitivă.

În asemenea cazuri, autoritatea de stat trebuie să fie notificată în mod corespunzător despre hotărârea judecătorească, astfel încât să poată lua toate inițiativele necesare pentru a se conforma acesteia sau pentru a o transmite altei autorități de stat competente, responsabilă de executare. Această regulă este deosebit de relevantă atunci

când, având în vedere complexitatea ori suprapunerea procedurilor interne de executare, creditorul poate avea dubii rezonabile cu privire la autoritatea responsabilă de executarea hotărârii. Acest raționament a fost dezvoltat de Curte în cauza *Akashev împotriva Rusiei*, nr. 30616/05, § 21, 12 iunie 2008.

În același timp, Curtea nu exclude posibilitatea ca părții care a câștigat procesul să i se ceară să îndeplinească anumiți pași procedurali pentru recuperarea sumei stabilite prin hotărârea judecătorească, fie în cadrul executării benevole, fie în cadrul executării silite. În cauza *Shvedov împotriva Rusiei*, nr. 69306/01, §§ 29–37, 20 octombrie 2005, Curtea a admis că asemenea cerințe procedurale pot fi compatibile cu Convenția. De asemenea, nu este nerezonabil ca autoritățile să solicite creditorului prezentarea unor documente adiționale, cum ar fi rechizitele bancare, dacă acestea sunt necesare pentru a permite sau accelera executarea hotărârii, astfel cum s-a reținut în cauza *Kosmidis și Kosmidou împotriva Greciei*, nr. 32141/04.

Totuși, cerința cooperării creditorului nu trebuie să depășească ceea ce este strict necesar și, în orice caz, nu scutește autoritățile de obligația lor de a întreprinde acțiuni prompte din propria inițiativă, în baza informațiilor care le sunt disponibile, pentru a-și onora obligațiile rezultate dintr-o hotărâre judecătorească pronunțată împotriva statului. În cauza *Akashev împotriva Rusiei*, Curtea a subliniat că sarcina de a asigura conformarea cu o hotărâre judecătorească împotriva statului aparține, în primul rând, autorităților statale, începând cu data la care hotărârea devine obligatorie și executorie.

Complexitatea procedurii interne de executare sau a sistemului bugetar nu poate scuti statul de obligația de a garanta executarea într-un termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești obligatorii și executorii. De asemenea, o autoritate de stat nu poate invoca lipsa fondurilor, lipsa resurselor sau dificultăți administrative interne pentru a nu-și onora o datorie stabilită printr-o hotărâre judecătorească. Curtea a reținut în cauza *Burdov împotriva Rusiei*, nr. 59498/00, și în cauza *Kukalo împotriva Rusiei*, nr. 63995/00, că asemenea justificări nu pot exonera statul de obligațiile sale convenționale. Statele contractante trebuie să-și organizeze sistemele juridice și administrative astfel încât autoritățile competente să-și poată îndeplini obligațiile rezultate din hotărârile judecătorești definitive.

Din aceste principii rezultă că, în materia executării hotărârilor împotriva statului, instanța trebuie să verifice nu doar existența unei întârzieri, ci și dacă această întârziere este justificată prin circumstanțe obiective, dacă reclamantului îi poate fi imputată exclusiv neexecutarea, dacă autoritățile au acționat prompt și efectiv, precum și dacă mecanismele interne invocate de stat au fost utilizate pentru facilitarea executării, iar nu pentru amânarea sau blocarea acesteia.

(b) Aplicarea acestor principii în această cauză

Instanța va examina neexecutarea încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-665/2015 din 26 octombrie 2018, în baza principiilor enunțate mai sus.

În prezenta cauză, titlul executoriu nu stabilea o obligație în sarcina unui debitor privat, ci în sarcina unei autorități publice, și anume Serviciul Fiscal de Stat, prin

intermediul Trezoreriei de Stat. Prin urmare, cauza trebuie analizată cu luarea în considerare a exigenței sporite de diligență care revine autorităților statale în executarea propriilor obligații stabilite prin acte judecătorești definitive.

Instanța observă că Ministerul Justiției nu contestă existența actului judecătoresc și nici caracterul său definitiv, însă susține că statul nu poate fi ținut responsabil pentru neexecutare, deoarece reclamantul nu ar fi declanșat procedura de restituire în modul prevăzut de Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2017.

Această apărare trebuie analizată prin prisma principiului potrivit căruia creditorului i se poate cere o cooperare procedurală rezonabilă, dar această cooperare nu poate depăși ceea ce este strict necesar și nu poate exonera autoritățile de obligația de a acționa prompt.

Din materialele cauzei rezultă că la 15 iulie 2021 reclamantul Serghei MOCANU s-a adresat Serviciului Fiscal de Stat cu o cerere prin care a solicitat executarea titlului executoriu emis în temeiul încheierii Judecătoriei Soroca din 26 octombrie 2018 și restituirea taxei de stat în sumă de 25.000 MDL. În cererea respectivă este indicată anexarea copiei titlului executoriu.

Prin răspunsul din august 2021, Serviciul Fiscal de Stat a confirmat că a examinat cererea reclamantului cu privire la restituirea taxei de stat în sumă de 25.000 MDL. Autoritatea fiscală nu a comunicat reclamantului că cererea ar fi inadmisibilă, că nu ar fi fost depusă în modul prevăzut de lege, că lipsește documentul executoriu în original sau că este necesară completarea dosarului administrativ. Dimpotrivă, Serviciul Fiscal de Stat a intrat pe fondul problemei și a invocat faptul că termenul de restituire prevăzut de art. 89 alin. (3) din Codul de procedură civilă fusese omis, anunțând că urma să solicite o opinie Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova.

În aceste condiții, instanța nu poate reține că reclamantul a fost complet pasiv sau că neexecutarea i se datorează exclusiv. Cel puțin din 15 iulie 2021, autoritatea competentă a fost sesizată cu o cerere concretă de executare, a identificat obiectul cererii și a cunoscut existența actului judecătoresc a cărui executare se solicita.

Totodată, instanța observă că după răspunsul Serviciului Fiscal de Stat din august 2021 nu au fost prezentate probe că autoritatea ar fi întreprins măsuri efective pentru executarea titlului. Nu s-a demonstrat că Serviciul Fiscal de Stat s-a adresat efectiv Comisiei juridice, numiri și imunități, că a primit un răspuns, că l-a informat ulterior pe reclamant, că a solicitat completarea actelor ori că a adoptat un refuz formal și motivat, susceptibil de control.

Prin urmare, problema cauzei nu constă în lipsa absolută a unei proceduri de executare sau restituire, ci în faptul că procedura inițiată de reclamant a rămas fără o finalitate efectivă. Serviciul Fiscal de Stat a confirmat examinarea cererii, dar nu a demonstrat că a continuat procedura într-un mod diligent, previzibil și compatibil cu obligația statului de a executa actele judecătorești definitive într-un termen rezonabil.

Instanța reține că, potrivit art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87/2011, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești revine Ministerului Justiției. Prin urmare, pârâtului îi revenea obligația să demonstreze, prin probe concrete, că autoritatea responsabilă de executare a acționat cu diligență și că

durata neexecutării a fost justificată de circumstanțe obiective. O asemenea dovadă nu a fost administrată.

În ceea ce privește termenul prevăzut de art. 89 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța observă că părțile îi atribuie semnificații diferite.

Reclamantul consideră că acest termen confirma obligația autorității de a restitui taxa de stat în cel mult un an de la data emiterii încheierii. În schimb, Serviciul Fiscal de Stat a invocat omiterea termenului drept motiv pentru necesitatea unei interpretări suplimentare.

Instanța reține că termenul de un an prevăzut de art. 89 alin. (3) din Codul de procedură civilă și reluat în titlul executoriu trebuie interpretat ca un termen maximal de executare a obligației de restituire a taxei de stat de către autoritatea competentă, dar nu ca un termen a cărui expirare ar stinge dreptul creditorului de a obține restituirea taxei sau ar permite autorității publice să nu mai execute un act judecătoresc definitiv.

O interpretare contrară ar lipsi de efect util actul judecătoresc definitiv și ar transfera asupra creditorului consecințele inacțiunii sau ale incertitudinilor administrative ale autorităților. Or, potrivit standardului CtEDO, complexitatea procedurii interne sau dificultățile de interpretare a mecanismului bugetar nu pot scuti statul de obligația de a asigura executarea într-un termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești definitive.

Mai mult, se reține că prin răspunsul din 3 august 2021, Serviciul Fiscal de Stat nu a refuzat executarea documentului executoriu, dar a invocat existența unor divergențe de interpretare a normei legale, invocând că va solicita clarificări de la legiuitor și, în același timp, menționând că reclamantul/creditor va fi informat suplimentar aferent problemei.

În același timp, instanța ia în considerare faptul că, în prezenta cauză, pârâtul a invocat necesitatea declanșării procedurii de restituire prin cererea creditorului.

Din acest motiv, într-o abordare favorabilă pârâtului, instanța va calcula perioada încălcării după expirarea unui termen maximal de un an de la data sesizării certe a Serviciului Fiscal de Stat de către reclamant, adică după expirarea unui an de la 15 iulie 2021.

Această abordare nu înseamnă că termenul de un an prevăzut de art. 89 alin. (3) din Codul de procedură civilă curge, în mod obișnuit, de la cererea creditorului. Textul legal se referă la data emiterii încheierii.

Totuși, în circumstanțele prezentei cauze, instanța utilizează acest termen ca reper intern maximal pentru aprecierea momentului de la care întârzierea devine vădit nerezonabilă, ținând cont de particularitatea procedurii administrativ-fiscale invocate chiar de pârât.

Prin urmare, chiar acordând autorității fiscale beneficiul termenului maximal de un an calculat de la cererea reclamantului din 15 iulie 2021, Serviciul Fiscal de Stat urma să finalizeze procedura de restituire cel târziu la 15 iulie 2022. În lipsa executării titlului, a unui refuz formal, a unei solicitări de completare a actelor ori a unei soluții administrative clare, neexecutarea devine incompatibilă cu exigențele termenului rezonabil începând cu 16 iulie 2022.

Instanța reține, așadar, că dreptul reclamantului la executarea în termen rezonabil a încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-665/2015 din 26 octombrie 2018, a fost încălcat în perioada 16 iulie 2022 – 28 decembrie 2025.

În continuare, instanța va analiza criteriile concrete de apreciere a caracterului rezonabil al executării, respectiv complexitatea procedurii, comportamentul reclamantului, conduita autorităților competente, durata neexecutării și importanța executării pentru reclamant.

i. Cu privire la complexitatea procedurii de executare.

Instanța constată că obligația stabilită în sarcina Serviciului Fiscal de Stat nu avea un caracter complex. Aceasta privea restituirea unei taxe de stat într-o sumă determinată, de 25.000 MDL, în baza unui titlu executoriu care indica debitorul, creditorul, temeiul restituirii, suma datorată și termenul de executare.

Cauza nu presupunea efectuarea unor calcule complexe, administrarea unor probe suplimentare, identificarea unui debitor privat insolvabil sau valorificarea unor bunuri supuse urmăririi silite. Obligația era una pecuniară, stabilită în sarcina unei autorități publice, și urma a fi executată prin mecanismul de restituire din buget, prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat și al Trezoreriei de Stat.

Faptul că Serviciul Fiscal de Stat a invocat necesitatea clarificării modului de interpretare a termenului prevăzut de art. 89 alin. (3) din Codul de procedură civilă nu transformă, prin sine, procedura de executare într-una complexă. Dimpotrivă, în măsura în care autoritatea considera că există o dificultate de interpretare, aceasta avea obligația să clarifice impedimentul pretins într-un termen rezonabil și să informeze creditorul despre soluția adoptată.

Prin urmare, instanța apreciază că procedura de executare a titlului executoriu nu prezenta o complexitate sporită, de natură să justifice o durată îndelungată de neexecutare.

ii. Cu privire la comportamentul reclamantului.

Instanța reține că Ministerul Justiției a susținut că reclamantul nu a depus cerere de restituire a taxei de stat în temeiul încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-665/2015 din 26 octombrie 2018, iar, din acest motiv, executarea nu ar fi fost declanșată.

Această teză nu poate fi reținută. Din înscrisurile administrate rezultă că la 15 iulie 2021 Serghei MOCANU s-a adresat Serviciului Fiscal de Stat cu o cerere prin care a solicitat executarea titlului executoriu emis în temeiul încheierii Judecătoriei Soroca din 26 octombrie 2018, privind restituirea taxei de stat în sumă de 25.000 MDL. În cuprinsul cererii este indicat expres că la aceasta a fost anexată copia titlului executoriu.

Mai mult, răspunsul Serviciului Fiscal de Stat din august 2021 confirmă că autoritatea fiscală a examinat cererea reclamantului cu privire la restituirea taxei de stat în sumă de 25.000 MDL. Respectiv, nu se poate susține că reclamantul nu a întreprins niciun demers pentru executarea titlului ori că autoritatea nu ar fi fost sesizată cu privire la obligația de restituire.

Instanța observă că apărarea Ministerului Justiției se întemeiază în principal pe informația ulterioară comunicată de Serviciul Fiscal de Stat, potrivit căreia în sistemul informațional al autorității nu ar figura o cerere depusă de Serghei MOCANU în temeiul încheierii judecătorești. Totuși, această mențiune nu poate prevala asupra înscrisurilor prezentate în cauză, care atestă adresarea reclamantului către Serviciul Fiscal de Stat și, mai ales, asupra răspunsului oficial emis chiar de această autoritate în august 2021, prin care a confirmat examinarea cererii privind restituirea taxei de stat.

În aceste condiții, instanța nu poate reține că reclamantul a avut un comportament complet pasiv sau că neexecutarea i se datorează exclusiv. Dimpotrivă, cel puțin prin cererea din 15 iulie 2021, reclamantul a întreprins demersul esențial necesar pentru a aduce la cunoștința autorității competente existența titlului executoriu și pentru a solicita executarea acestuia.

În același timp, instanța observă că materialele cauzei nu atestă o conduită constantă și perseverentă a reclamantului după recepționarea răspunsului Serviciului Fiscal de Stat din august 2021. Nu au fost prezentate probe privind formularea unor demersuri repetate de urgentare, contestarea inacțiunii autorității ori sesizarea altor mecanisme legale disponibile.

Această circumstanță poate fi avută în vedere la aprecierea globală a comportamentului reclamantului și la individualizarea reparației. Totuși, ea nu este suficientă pentru a transfera asupra creditorului responsabilitatea principală pentru neexecutarea unui titlu executoriu emis împotriva unei autorități publice.

Prin urmare, comportamentul reclamantului nu poate fi calificat ca fiind unul pasiv în sensul art. 2 alin. (2) din Legea nr. 87/2011 și nici nu permite concluzia că neexecutarea titlului îi este imputabilă exclusiv acestuia.

iii. Cu privire la conduita autorității responsabile de executare.

Din materialele cauzei rezultă că Serviciul Fiscal de Stat a fost sesizat de reclamant la 15 iulie 2021 cu cerere privind executarea titlului executoriu și restituirea taxei de stat în sumă de 25.000 MDL.

Prin răspunsul din august 2021, Serviciul Fiscal de Stat a comunicat că a examinat cererea și a reținut că termenul de restituire prevăzut de art. 89 alin. (3) din Codul de procedură civilă fusese omis. Totodată, autoritatea a indicat că urma să se adreseze Comisiei juridice, numiri și imunități din cadrul Parlamentului Republicii Moldova pentru solicitarea unei opinii privind interpretarea prevederilor Codului de procedură civilă.

Instanța reține că acest răspuns confirmă două împrejurări importante. În primul rând, Serviciul Fiscal de Stat avea cunoștință despre existența cererii de restituire și despre existența încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-665/2015 din 26 octombrie 2018.

În al doilea rând, Serviciul Fiscal de Stat nu a respins cererea reclamantului pentru lipsa titlului executoriu în original, nu a solicitat completarea dosarului administrativ și nu a informat reclamantul că cererea nu poate fi examinată din cauza neprezentării unor acte

necesare. Dimpotrivă, autoritatea a intrat pe fondul problemei și a invocat omiterea termenului de restituire.

În aceste condiții, instanța apreciază că, odată ce autoritatea fiscală a identificat existența unei probleme juridice legate de executarea titlului, îi revenea obligația de a acționa într-un mod previzibil, diligent și efectiv. Aceasta presupunea fie executarea titlului, fie solicitarea într-un termen scurt a actelor suplimentare necesare, fie adoptarea unei poziții administrative clare și motivate, susceptibile de a fi contestată de creditor.

Or, din materialele cauzei nu rezultă că după răspunsul emis în august 2021 Serviciul Fiscal de Stat ar fi întreprins măsuri efective pentru executarea titlului executoriu. Nu au fost prezentate probe că autoritatea s-a adresat efectiv Comisiei juridice, numiri și imunități, că a primit un răspuns, că a revenit către reclamant cu informații suplimentare ori că a reluat examinarea cererii.

Simpla invocare a necesității unei opinii de interpretare nu poate justifica o stare de inacțiune prelungită. Autoritățile publice nu pot opune creditorului dificultăți interne de organizare, incertitudini administrative ori lipsa unei coordonări interinstituționale pentru a justifica neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive.

Instanța subliniază că prezenta cauză nu are ca obiect controlul legalității unui act administrativ de refuz al restituirii taxei de stat și nici substituirea autorității fiscale în procedura administrativă de restituire. Totuși, în cadrul acțiunii întemeiate pe Legea nr. 87/2011, instanța este ținută să verifice dacă modul în care autoritatea a invocat termenul prevăzut de art. 89 alin. (3) din Codul de procedură civilă poate constitui o justificare obiectivă și suficientă pentru durata neexecutării titlului judecătoresc. Or, în prezenta cauză, o asemenea justificare nu a fost demonstrată.

Corespunzător, instanța apreciază că Ministerul Justiției nu a demonstrat lipsa încălcării dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a titlului executoriu.

iv. Cu privire la durata neexecutării.

Instanța reține că titlul executoriu a fost emis în baza încheierii Judecătoriei Soroca din 26 octombrie 2018, încheiere care a devenit definitivă la 12 noiembrie 2018. Potrivit titlului, restituirea taxei de stat urma să se efectueze în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii.

Reclamantul a solicitat constatarea încălcării pentru perioada 27 octombrie 2019 – 28 decembrie 2025.

Totuși, pentru considerentele expuse anterior, instanța reține că în prezenta cauză perioada relevantă a încălcării urmează a fi determinată într-o altă modalitate, prin acordarea autorității fiscale a beneficiului termenului maximal de un an calculat de la data sesizării certe a acesteia de către reclamant.

Astfel, reclamantul s-a adresat Serviciului Fiscal de Stat la 15 iulie 2021. Chiar acceptând că autoritatea fiscală putea avea nevoie de un termen rezonabil pentru verificarea cererii, clarificarea eventualelor impedimente și finalizarea procedurii de restituire, acest termen nu putea depăși, în circumstanțele cauzei, termenul intern maximal de un an prevăzut pentru restituirea taxei de stat.

În consecință, Serviciul Fiscal de Stat urma să finalizeze procedura de restituire cel târziu la 15 iulie 2022. Din 16 iulie 2022 și până la 28 decembrie 2025, neexecutarea actului judecătoresc nu a fost justificată prin probe convingătoare și a devenit incompatibilă cu exigențele termenului rezonabil.

Perioada astfel reținută este de peste trei ani și cinci luni. O asemenea durată de neexecutare a unei obligații pecuniare determinate, stabilite în sarcina unei autorități publice, nu poate fi considerată rezonabilă, în special în condițiile în care autoritatea a fost sesizată cu cerere, a confirmat examinarea acesteia, dar nu a demonstrat întreprinderea unor măsuri efective ulterioare.

Instanța reține că termenul rezonabil nu se apreciază mecanic, exclusiv prin raportare la durata calendaristică, ci în funcție de circumstanțele concrete ale fiecărei cauze. Totuși, în prezenta speță, durata neexecutării, simplitatea obligației, lipsa unor măsuri efective din partea autorității și inexistența unei justificări obiective confirmă încălcarea dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil.

v. Cu privire la importanța executării pentru reclamant.

Instanța constată că obligația neexecutată privește restituirea unei taxe de stat în sumă de 25.000 MDL. Deși nu este vorba despre o creanță legată de mijloace indispensabile de subzistență, pensie, salariu ori prestații sociale, suma nu poate fi calificată ca fiind una neînsemnată.

Mai important, executarea privește respectarea autorității de lucru judecat și a caracterului obligatoriu al unui act judecătoresc definitiv. Pentru justițiabil, neexecutarea prelungită a unui titlu executoriu emis împotriva unei autorități publice este de natură să creeze o stare de frustrare, incertitudine și neîncredere în eficiența justiției.

Instanța subliniază că, într-un stat de drept, executarea hotărârilor judecătorești nu reprezintă o etapă facultativă sau pur administrativă, ci o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil. O hotărâre judecătorească definitivă, rămasă neexecutată o perioadă îndelungată, pierde o parte considerabilă din valoarea sa practică și afectează încrederea justițiabilului în caracterul efectiv al protecției jurisdicționale.

Prin urmare, instanța apreciază că miza executării pentru reclamant a fost una reală, iar întârzierea prelungită a executării justifică acordarea unei satisfacții echitabile.

Sintetizând criteriile analizate, instanța reține că obligația de restituire a taxei de stat era una pecuniară, determinată și stabilită în sarcina unei autorități publice; reclamantul s-a adresat Serviciului Fiscal de Stat cu cerere de executare; autoritatea a confirmat examinarea cererii, dar nu a demonstrat întreprinderea unor măsuri efective ulterioare; iar durata neexecutării, reținută în perioada 16 iulie 2022 – 28 decembrie 2025, este una excesivă.

În aceste condiții, instanța constată că a fost încălcat dreptul reclamantului Serghei MOCANU la executarea în termen rezonabil a încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-665/2015 din 26 octombrie 2018, în perioada 16 iulie 2022 – 28 decembrie 2025.

Satisfacția echitabilă.

Prin acțiunea depusă, Serghei MOCANU solicită încasarea sumei de 45.471 MDL cu titlu de prejudiciu material, sumă compusă din 25.000 MDL reprezentând taxa de stat nerestituită și 20.471 MDL reprezentând dobânda calculată pentru perioada întârzierii.

Instanța reține că, potrivit art. 5 alin. (3) din Legea nr. 87/2011, instanța de judecată nu poate dispune încasarea sumei creanței ca urmare a constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Această normă exprimă distincția dintre executarea creanței principale și repararea prejudiciului cauzat prin durata nerezonabilă a executării. Legea nr. 87/2011 nu are ca scop substituirea procedurii de executare a titlului judecătoresc și nu permite transformarea acțiunii privind termenul rezonabil într-un mecanism paralel de încasare a sumei stabilite prin actul judecătoresc neexecutat.

Prin urmare, suma de 25.000 MDL, care reprezintă însăși taxa de stat ce urmează a fi restituită în baza titlului executoriu, nu poate fi încasată în cadrul prezentei cauze întemeiate pe Legea nr. 87/2011.

Cu privire la suma pretinsă cu titlu de dobândă, instanța constată că reclamantul a prezentat un calcul estimativ, bazat pe rate anuale aproximative, fără a demonstra temeiul juridic exact al fiecărei rate aplicate, metoda de calcul, perioada exactă relevantă și caracterul cert al prejudiciului pretins.

Instanța nu exclude, ca principiu, că întârzierea executării unei obligații pecuniare poate genera un prejudiciu material distinct. Totuși, un asemenea prejudiciu trebuie dovedit în mod concret, prin probe clare, pertinente și suficiente, sarcina probațiunii revenind reclamantului potrivit art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87/2011.

În prezenta cauză, reclamantul nu a demonstrat cu certitudine existența și întinderea unui prejudiciu material distinct de creanța însăși recunoscută prin titlul executoriu. Calculul prezentat are un caracter aproximativ și nu permite instanței să stabilească, cu gradul de certitudine cerut de lege, existența unui prejudiciu material reparabil în cadrul prezentei proceduri.

În consecință, pretenția reclamantului privind încasarea sumei de 45.471 MDL cu titlu de prejudiciu material urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Totodată, Serghei MOCANU solicită încasarea sumei de 50.000 MDL cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a actului judecătoresc.

Instanța reține că, în cauzele întemeiate pe Legea nr. 87/2011, prejudiciul moral rezultă, în esență, din starea de incertitudine, frustrarea, tensiunea psihică și diminuarea încrederii în efectivitatea actului de justiție, generate de durata excesivă a procedurii sau a executării.

În prezenta cauză, instanța apreciază că simpla constatare a încălcării nu ar constitui o satisfacție echitabilă suficientă. Reclamantul a obținut un titlu executoriu împotriva unei autorități publice, însă restituirea sumei stabilite prin actul judecătoresc a rămas neexecutată pentru o perioadă semnificativă. O asemenea situație este aptă să genereze o suferință morală distinctă, constând în frustrare și incertitudine, chiar dacă reclamantul nu a prezentat probe medicale sau alte înscrisuri care să ateste consecințe psihologice severe.

În același timp, instanța consideră că suma de 50.000 MDL solicitată de reclamant este disproporționată în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei.

La stabilirea cuantumului satisfacției echitabile, instanța ține cont de natura obligației neexecutate, de cuantumul sumei ce urma a fi restituită, de durata neexecutării, de conduita autorității, dar și de faptul că reclamantul nu a demonstrat o conduită constantă și perseverentă după răspunsul Serviciului Fiscal de Stat din august 2021.

Instanța are în vedere și necesitatea menținerii unei proporționalități între încălcarea constatată și suma acordată cu titlu de prejudiciu moral, astfel încât repararația să aibă un caracter compensatoriu real și efectiv, fără a se transforma într-o sursă de îmbogățire nejustificată.

În același timp, suma acordată nu trebuie să fie pur simbolică, deoarece încălcarea constatată privește neexecutarea prelungită a unui titlu judecătoresc emis împotriva unei autorități publice, iar pasivitatea autorității după sesizarea acesteia este incompatibilă cu exigențele unui stat de drept.

Având în vedere durata încălcării reținută de instanță, natura pecuniară a obligației neexecutate, cuantumul creanței principale, conduita autorității și comportamentul reclamantului, instanța apreciază că suma de 7.000 MDL constituie o satisfacție echitabilă suficientă, rezonabilă și proporțională pentru prejudiciul moral suferit de Serghei MOCANU ca urmare a încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-665/2015 din 26 octombrie 2018.

Prin urmare, pretenția reclamantului cu privire la repararea prejudiciului moral urmează a fi admisă parțial, cu încasarea sumei de 7.000 MDL, iar în partea ce depășește această sumă, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Potrivit materialelor dosarului, la depunerea acțiunii a fost achitată taxa de timbru în mărime de 200 MDL. Având în vedere admiterea parțială a acțiunii, caracterul întemeiat al pretenției principale privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil și acordarea unei satisfacții echitabile, instanța consideră necesar să dispună compensarea acestei cheltuieli în beneficiul reclamantului.

În ceea ce privește alte eventuale cheltuieli de judecată, instanța reține că acestea nu au fost demonstrate prin probe concludente care să confirme existența, necesitatea și cuantumul lor. Prin urmare, în lipsa unor asemenea probe, alte cheltuieli de judecată nu pot fi compensate.

Pentru considerentele expuse și având în vedere normele de drept enunțate *supra*, instanța ajunge la concluzia că acțiunea depusă de Serghei MOCANU urmează a fi admisă parțial.

În conformitate cu prevederile articolelor 2, 3, 4 și 5 din Legea nr. 87/2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și a articolelor 94, 236, 238–241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,-

h o t ă r ă ș t e :

Cererea de chemare în judecată înaintată de Serghei MOCANU împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a actului judecătoresc, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, ***se admite parțial***.

Se constată încălcarea dreptului lui Serghei MOCANU la executarea în termen rezonabil a încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-655/2015 din 26 octombrie 2018, pentru perioada 16 iulie 2022 – 28 decembrie 2025.

Se încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Serghei MOCANU, născut la *****, cod personal *****, cu domiciliul înregistrat în *****, suma de 7.000 MDL (șapte mii lei), cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de executare a încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central nr. 2-655/2015 din 26 octombrie 2018 și suma de 200 MDL (două sute lei), cu titlu de taxă de timbru achitată la depunerea acțiunii, iar în total suma de 7.200 MDL (șapte mii două sute lei).

În rest, pretenția reclamantului Serghei MOCANU cu privire la repararea prejudiciului moral, în partea ce depășește suma adjudecată, se respinge ca neîntemeiată.

Pretenția reclamantului Serghei MOCANU cu privire la repararea prejudiciului material se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea judecătorească privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare se execută după ce devine definitivă, în modul stabilit de legislația în vigoare.

Se explică participanților la proces că hotărârea motivată va fi întocmită dacă, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, aceștia vor solicita în mod expres acest lucru sau dacă, în același termen, va fi depusă cerere de apel.

Hotărârea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Cererea de apel se depune la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
Judecătorul,

Ion BOCAN